

Rapport avseende avtalsrelationen med Microsoft och personuppgiftsansvar Digital arbetsyta

Bakgrund

I kommunen pågår projekt Digital arbetsyta där Microsoft 365 är en del i tjänsten. Digital arbetsyta kommer vara ett kommungemensamt kontorsstödssystem med centraliserad förvaltning där beslut om hur stödet används fattas gemensamt i kommunen. Projekt Digital arbetsyta pågår under 2021 - 2022.

Digital arbetsyta består av tjänsterna Microsoft 365, Omnia och SharePoint 2019 on-prem.

Tjänsten Microsoft 365 är en ny tjänst för kommunen och lagringen av data för tjänsten sker i molntjänst som levereras av Microsoft.

Tjänsten Omnia är en ny tjänst för kommunen och lagringen av data för tjänsten sker i samma molntjänst som för Microsoft 365 samt hos applikationsleverantören Precio Fishbone.

Tjänsten SharePoint 2019 on-prem är en ny tjänst för kommunen, den kommer ersätta dagens SharePointplattform Emma, men lagringen av data för tjänsten sker på samma sätt som idag i kommunens egna servrar (on-premdrift).

I molntjänstlagringen hos Microsoft kommer det förekomma data som innehåller personuppgifter.

I lagringen hos Precio Fishbone kommer det inte förekomma data som innehåller personuppgifter utan enbart data om hur applikationen är konfigurerad.

I lagringen i kommunens egna servrar kommer det precis som idag förekomma data som innehåller personuppgifter.

Eftersom molnlagring hos Microsoft är en ny tjänst för kommunen behöver personuppgiftsansvar och eventuella gemensamma arrangemang och rättsakter inom kommunen och mellan kommunen och Rådhus AB vara utrett och upprättat när övergången till digital arbetsyta sker.

Kommundirektören gav i enlighet med förslag till beslut i rapport "Informationssäkerhet – vad får hanteras i M365" kommunens dataskyddsombud i uppdrag att:

- tillsätta en utredning för att ta reda på vilka behandlingar som förekommer inom ramen för avtalsrelationen med Microsoft, vilka nämnder som i nuläget är personuppgiftsansvariga för dessa samt om det är möjligt att peka ut kommunstyrelsen som ensamt personuppgiftsansvarig för all behandling i Microsofts tjänster. Alternativt om det är möjligt att utse

Kommunledningsförvaltningen

Besöksadress Algatan 13

Fakturaadress

E-post trelleborgs.kommun@trelleborg.se

Postadress 231 83 Trelleborg

Box 173, 231 23 Trelleborg

Webb www.trelleborg.se

Telefon 0410-73 30 00

Org.nr 212000-1199

nämnderna som gemensamt personuppgiftsansvariga med kommunstyrelsen som huvudsakligt personuppgiftsansvarig. Resultatet ska redovisas senast 2021-10-31.

Denna rapport är en redovisning av detta uppdrag.

Arbetet som ligger till grund för rapporten har gjorts i samarbete mellan Trelleborg kommuns dataskyddsombud samt projekt Digital arbetsyta. Externa experter på området har också rådfrågats och deltagit i arbetet.

Behandlingar i dagens avtalsrelation med Microsoft

Utredningen har visat att det före digital arbetsyta inte finns några behandlingar i kommunen där Microsoft har en personuppgiftsbiträdesroll.

Behandlingar i digital arbetsyta

Avseende personuppgifter kommer följande behandlingar hanteras i Digital arbetsyta

Tjänsten M365

I Trelleborgs tenant i M365¹ kommer följande behandlingar finnas:

- Innehållet - den information som finns i den ostrukturerade datan. Delas upp i två delar:
 - a. Ostrukturerad data i e-post (lagring i Exchange on-line och åtkomst via tjänsten Outlook)
 - b. Övrig Ostrukturerad data (lagring i SharePoint on-line men åtkomst i huvudsak via tjänsterna: OneDrive, Teams, Omnia, Stream)
- Diagnostisk data - hur den som har användarkonto i tjänsten använder M365, sökord, optimeringar, loggning, etcetera (åtkomst i huvudsak via tjänsterna MyAnalytics och Delve)
- Funktionell data - kopplar tekniskt ihop användaren med tjänsterna i M365. Metadata, information om användaren, medlemskap och behörigheter i bland annat Teams, SharePoint, Omnia. Förser även den diagnostiska datan och skapande av innehåll från mallar samt samarbetsytor med grunddata om den registrerade. Lagring sker i Azure Active Directory.

I Microsoft 365-tjänsten i Digital arbetsyta får inga känsliga personuppgifter eller personuppgifter som bedöms ha högre allvarlighetsgrad än låg för den registrerade hanteras².

Tjänsten SharePoint on-prem

I Trelleborgs servrar i egen drift för SharePoint on-prem kommer följande behandlingar finnas:

- Innehållet - den information som finns i den ostrukturerade datan (lagring i SharePoint on-prem och åtkomst via SharePoint on-prem).

¹ Tenant är en term som används för en M365 organisation, Trelleborgs kommuns tenant är vår ”container” på datacentren för våra licenser, användare och vår lagring.

² I enlighet med beslut i KLG 2021-06-08

- Funktionell data - kopplar tekniskt ihop användaren med tjänsterna i SharePoint on-prem. Metadata, information om användaren, medlemskap och behörigheter i SharePoint. Förser även skapande av innehåll från mallar samt samarbetsytor med grunddata om den registrerade och loggning av förändringar av innehåll. Lagring sker i kommunens egna servrar.

I SharePoint on-prem får känsliga personuppgifter finnas.

Personuppgiftsansvar i digital arbetsyta

Det är alltid de faktiska förhållandena som avgör vem som ska anses vara personuppgiftsansvarig för en behandling.

Nedan redogörs för den utredning som gjorts för de behandlingar som förekommer i digital arbetsyta.

Kommunstyrelsen som ensamt personuppgiftsansvarig

Att utse Kommunstyrelsen som ensamt personuppgiftsansvarig sågs tidigt i utredningen inte som möjligt då personuppgifterna i Digital arbetsyta till exempel inte behandlas för ändamål som rör enbart Kommunstyrelsens intressen och verksamhet. Personuppgifterna behandlas för ändamål som berör kommunens samtliga nämnder och bolagen tillhörande Rådhus AB samt att Kommunstyrelsen inte är den som ensidigt bestämmer ändamål och medel med behandlingen, det vill säga varför och hur personuppgifterna behandlas. Utredningen har därför valt att tidigt avskriva denna möjlighet.

Respektive nämnd som självständigt personuppgiftsansvarig

Att utse respektive nämnd och bolagen under Rådhus AB som självständigt personuppgiftsansvarig för behandlingarna i digital arbetsyta sågs till en start som en möjlighet men vid analys av de behandlingar som förekommer i digital arbetsyta och hur tjänsterna kommer styras och vara uppsatta så går det inte heller där att säga entydigt att respektive nämnd och bolag självständigt kan bestämma ändamål och medel med behandlingen, det vill säga varför och hur personuppgifterna ska behandlas i tjänsten. Till exempel kan nämnderna inte enskilt bestämma över tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder och inte heller vilken typ av information (enligt informationsklassning) som får förekomma i respektive lagringsyta.

Dessutom innebär tjänsternas art med till exempel Teams som hjärta avseende samarbetsyta att information kan och kommer att delas och hanteras över organisationsgränser. Som anställd arbetas det samtidigt i samma yta, i samma dokument och kring samma information. Det går alltså inte att dra gränser och separera behandlingar på ett tydligt sätt mellan organisationer så som det hade behövts om varje nämnd och bolag hade varit självständigt personuppgiftsansvarig.

Gemensamt personuppgiftsansvar

Utredningen övergick därefter att titta på om det för behandlingarna i Digital arbetsyta kan röra sig om ett gemensamt personuppgiftsansvar. Utredningen valde att titta på nedanstående påstående då det om några av dessa stämmer in på

behandlingarna, tyder det på att det rör sig om ett gemensamt personuppgiftsansvar mellan två eller flera organisationer.

- Flera parter har inflytande över ändamålet med behandlingen – de styr gemensamt över ändamål och medel.
- Flera parter har ett gemensamt intresse av att behandlingen utförs.
- De olika parterna utför väldigt närliggande behandlingar, och det är svårt att separera dem från varandra.
- Ingen av parterna behandlar uppgifterna för någon annans räkning, utan uppgifterna behandlas snarare för gemensam räkning.
- De registrerade har något att vinna på att det finns ett gemensamt ansvar mellan flera parter. Det underlättar för de registrerade att de kan vända sig till vilken som helst av parterna för att exempelvis utöva sina rättigheter.

Utredningen har kommit fram till att samtliga påståenden ovan, i huvudsak, stämmer in på samtliga behandlingar som tidigare listats, och att det gäller mellan Kommunstyrelsen, alla nämnder och bolagen under Rådhus AB som ingår i kommunens tenant för M365. Utredningen har därefter gått vidare med att ta fram vad som behöver finnas på plats vid ett gemensamt personuppgiftsansvar.

Fastställa ansvar genom ett arrangemang

Vid ett gemensamt personuppgiftsansvar ska ansvaret fastställas genom ett gemensamt arrangemang/avtal där respektive ansvar för att följa reglerna i förordningen fastställs. Sådana arrangemang som fastställer respektive nämnd och bolags ansvar inom kommunen i övrigt finns redan inom kommunen genom respektive nämnds reglementen och bolagens bolagsordning. Dessa innehåller respektive verksamhets uppdrag och ansvar och bör med fördel kunna utökas med paragrafer avseende det gemensamma personuppgiftsansvaret i Digital arbetsyta.

Personuppgiftsbiträde

De som levererar tjänster inom digital arbetsyta kan komma att behandla personuppgifter för de personuppgiftsansvarigas räkning i Digital arbetsyta. Dessa finns såväl inom som utom kommunen.

Inom kommunen ska därmed en rättsakt upprättas mellan personuppgiftsansvarig och den som behandlar personuppgifterna.

Utanför kommunen ska ett personuppgiftsbiträdesavtal upprättas mellan personuppgiftsansvarig och den som behandlar personuppgifterna.

Med många verksamheter inblandade behövs en tydlig ansvarsfördelning så att dels personuppgiftsbiträdesavtal och rättsakter tecknas och upprätthålls och dels att det inte blir en överadministrering med att samtliga verksamheter ska behöva teckna likadana personuppgiftsbiträdesavtal och rättsakter med samma leverantörer för hantering av samma behandlingar.

För behandlingar med gemensamt personuppgiftsansvar har vi möjlighet att utse en av organisationerna som ansvarig för att teckna och upprätthålla personuppgiftsbiträdesavtal och rättsakter med de organisationer som behandlar personuppgifterna för kommunens och bolagens räkning. Detta ansvar ska framgå i ansvarsfördelningen avseende gemensamt personuppgiftsansvar i Digital arbetsyta.

Avtalsrelation Trelleborgs tenant och Microsoft

Microsoft har en rad olika licensmodeller som utgår från vilken typ av verksamhet som ska ha licenser.

För kommunens tenant innebär detta att det kommer finnas tre stycken licensavtal med Microsoft, samtliga tecknas genom samma ramavtal för kommunen:

- Enterpriseavtalet, EA, för huvuddelen av förvaltningarnas anställda.
- Campusavtalet, för pedagogisk verksamhet, det vill säga anställda inom Bildningsförvaltningen, vuxenutbildningen, SFI och yrkesutbildningen.
- Kulturavtalet, CSP, för anställda inom biblioteket, kulturskolan och museiverksamheten.
- Bolagsavtalet, CSP, för Rådhus AB och dess dotterbolag.

Lösningförslag

Behandlingarna i Digital arbetsyta ses som ett gemensamt personuppgiftsansvar mellan kommunens samtliga nämnder samt Rådhus AB för de bolag som ingår i Trelleborgs tenant.

Samtliga nämnder och bolag har ansvar för att hantera av dem upprättade och hanterade behandlingar i ostrukturerad data i enlighet med dataskyddsförordningen.

Samtliga nämnder och bolag har ansvar för att användarkonton som beställs av dem har korrekt information och att rätt personer har behörighet i ytan.

Kommunstyrelsen ansvarar för att Förvaltningsorganisation för Digital arbetsyta finns uppsatt. Att forum finns så att samtliga nämnder och Rådhus AB kan vara delaktiga avseende beslut om tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder i Digital arbetsyta. Att förvaltningsorganisationen upprätthåller gemensamma riktlinjer och rutiner för behandlingen i Digital arbetsyta och vidareutvecklar och inför organisatoriska och tekniska skyddsåtgärder efter behov och tillhandahåller information till de registrerade om behandlingen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att vara sammanhållande för utövandet av den registrerades rättigheter.

Kommunstyrelsen har ansvar för avtalsrelationen gentemot Microsoft och ansvarar även för att personuppgiftsbiträdesavtal finns upprättade med externa leverantörer som sina uppdrag har åtkomst eller kan komma att ha åtkomst till behandlingar i Digital arbetsyta. Kommunstyrelsen ansvarar även för att rättsakter inom kommunen finns upprättade. Tekniska Servicenämnden ansvarar för att teckna avtalen på delegation.

Tekniska servicenämnden ansvarar för att Digital arbetsyta administreras i enlighet med dataskyddsförordningen.

Förslag till beslut

Utredningen ger följande förslag till beslut:

- Att det råder ett gemensamt personuppgiftsansvar mellan Kommunstyrelse, samtliga nämnder och de kommunala bolagen under Rådhus AB som ingår i kommunens tenant i Microsoft 365 för behandlingarna i Microsoft 365.

- Att ansvaret mellan ovanstående fördelas enligt bilaga 1.
- Att ovanståendes reglementen respektive bolagsordningar förtydligas avseende ansvar kring behandlingar i kommungemensamma system.
 - I bilaga 2 finns exempel på sådant förtydligande utifrån texten i dagens reglementen.
- Att avtalen med Microsoft kontrasigneras av respektive nämnd och bolag.
- Att Kommunstyrelsen tillsammans med projekt Digital arbetsyta ger ut instruktion till samtliga nämnder och bolag avseende registrering av behandlingarna i Digital arbetsyta i därför avsett stöd för registerförteckning (Draftit).
- Att objektägare för övriga kommungemensamma system som kommunstyrelsen har hand om genomför motsvarande analys av behandlingar och om gemensamt personuppgiftsansvar anses finnas upprättar ansvarsfördelning för respektive objekt.

Bilaga 1 Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelning

- Kommunstyrelsen, samtliga nämnder samt bolagen under Rådhus AB har ett gemensamt personuppgiftsansvar för behandlingarna i Digital arbetsyta. Ansvaret fördelas enligt nedan:
 - Samtliga nämnder och bolag har ansvar för att följa dataskyddsförordningens grundläggande principer:
 - Laglighet, korrekthet och öppenhet
 - Ändamålsbegränsning
 - Uppgiftsminimering
 - Riktighet
 - Lagringsminimering
 - Integritet och konfidentialitet
 - Ansvarsskyldighet
- Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för
 - att Förvaltningsorganisation för Digital arbetsyta finns uppsatt
 - att samtliga nämnder och Rådhus AB finns representerade i förvaltningsorganisationen.
 - att förvaltningsorganisationen upprätthåller och uppdaterar gemensamma riktlinjer och rutiner för behandlingen i Digital arbetsyta
 - att förvaltningsorganisationen vidareutvecklar och inför organisatoriska och tekniska skyddsåtgärder efter behov.
 - att förvaltningsorganisationen tillhandahåller information till de registrerade om behandlingen.
 - att vara sammanhållande för utövandet av den registrerades rättigheter.
 - avtalsrelationen gentemot Microsoft och ansvarar även för att personuppgiftsbiträdesavtal finns upprättade med externa leverantörer som i sina uppdrag har åtkomst eller kan komma att ha åtkomst till behandlingar i Digital arbetsyta. Kommunstyrelsen ansvarar även för att rättsakter inom kommunen finns upprättade efter behov.
- Tekniska servicenämnden har ett särskilt ansvar för
 - att Digital arbetsyta administreras i enlighet med dataskyddsförordningen.

Bilaga 2 Förslag på förtydligande i reglementen och bolagsordningar.

Kommunstyrelsens reglemente

Paragraf 11 Övrig förvaltning punkt 20 utökas med nedanstående:

...och därtill hörande frågor kring personuppgiftsansvar i enlighet med tillämpbar personuppgiftslagstiftning.

Punkt 20 lyder därmed i sin helhet:

20. ha hand om kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendesystem, e-postsystem, ITsystem, kommunikationssystem, skaderapporteringssystem, passersystem och förtroendemannaregister och därtill hörande frågor kring personuppgiftsansvar i enlighet med tillämpbar personuppgiftslagstiftning.

Nämndernas reglementen

Paragraf 2 punkt 1 utökas med nedanstående:

...däribland gemensamt personuppgiftsansvar för de behandlingar som sker i de kommungemensamma system Kommunstyrelsen har hand om.

Punkt 1 lyder därmed i sin helhet:

1. se till att verksamheten bedrivs i enlighet därmed, däribland gemensamt personuppgiftsansvar för de behandlingar som sker i de kommungemensamma system Kommunstyrelsen har hand om.